

Turun ammattikorkeakoulun lausunto valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen käytön monivuotisesta suunnitelmasta

VN/24846/2023

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=5db46d75-7b25-4099-8b7b-0acabd7c3a47>

Onko suunnitelmassa ja sen linjauksissa tunnistettu olennaiset asiat?

- Yhdymme ARENEn lausuntoon seuraavia asioita erityisesti korostaen:
- Ammattikorkeakoulujen infrastruktuurien kehittämiseen tarvitaan oma rahoitusjärjestelmä. Tällä hetkellä infrastruktuurien kehittämiseen ei ole merkittävää kansallista rahoitusjärjestelmää. Tällä on vaikutus korkeakoulujen kykyyn palvella teollisuutta ja toteuttaa soveltavaa tutkimusta. Koheesiorahoitukseen pohjautuva kehittäminen ei vastaa alueiden tarvetta etenkin eteläisessä Suomessa. Lisäksi koheesiorahoituksen tulevaisuus on epäselvä.
- Ammattikorkeakouluissa TKI-toiminta ja opetus ovat toisiinsa talouden ja osaamisen kautta merkittävällä tavalla kytköksissä. Opetustehtävää ei voida suorittaa ilman TKI-toimintaa.
- Vaikka suunnitelma tunnistaakin jo hyvin ammattikorkeakoulut itsenäisinä TKI-toimijoina niin sen pohjalta ammattikorkeakoulut eivät ole saaneet vielä euroakaan rahaa TKI-peruskyvykkyksiensä vahvistamiseen, toisin kuin yliopistot tohtorikoulutukseen. Tohtoripilottia tulisi kehittää niin, että ammattikorkeakoulujen osaaminen ja yritysverkostot otetaan mukaan. Tällöin olisi mahdollisuudet kehittää aidosti uutta tapaa toimia ja kouluttaa.
- On erittäin hyvä, että suunnitelmassa sekä Business Finlandin että Suomen Akatemian rahoitusta kohdennettaisiin suunnitelman mukaan vahvemmin tutkimusorganisaatioiden ja yritysten välisen yhteistyön lisäämiseen juuri soveltavassa tutkimus- ja kehittämistoiminnassa.
- Suomen Akatemiaa ja Business Finlandia koskevat linjaukset T&K-rahoituksen kohdentamisesta kuvaavat huolestuttavan hyvin kuilua, joka Suomessa jää perustutkimukseen kohdennetun rahoituksen ja yrityksille kohdennettavan T&K-rahoituksen väliin. Tavoitteet osoittavat, että Suomesta puuttuu selkeät rahoitusinstrumentit soveltavalle tutkimus- ja kehittämistoiminnalle, jota rahoitetaan nyt pitkälti koheesiorahan avulla.
- Linjauksissa olisi tärkeää korostaa nykyistäkin enemmän ekosysteemistä ajattelua. Ekosysteemit nousevat esiin suunnitelman tekstissä, mutta konkreettiset toimet esimerkiksi rahoituksen kohdentamisen osalta tukisivat ekosysteemien syntyä. Korkeakoulut ovat luontevia keskittymiä ekosysteemien rakentamiselle, sillä niissä yhdistyy sekä tutkimus- ja kehittämistoiminta sekä koulutus, jolloin osaaminen kumuloituu tehokkaimmin hyödyntämään mahdollisimman laajaa joukkoa erilaisia toimijoita. Samoin ekosysteemimäisessä ajattelussa olennaista on systemaattinen TKI-infrastruktuurien ja eri elinkaarivaiheissa olevien yritysten tukeminen. Ekosysteemit eivät kehity yhden kriteerin varassa.

Turun ammattikorkeakoulu

- Tutkimus- ja kehittämistoiminnan strategiset valinnat eivät saa muodostua liian rajoittaviksi kokonaisuuksiksi eivätkä toimia ns. voittajien valintana. Strategisten valintojen tulee olla teknologianeutraaleja ja perustuvan ilmiölähtöiseen tarkastelutapaan.
- Dokumentissa tulisi näkyä paremmin kansalliset valinnat EU-rahamenotuksessa ja tehokkaassa käytössä. Meidän on tunnustettava ja tuettava paremmin EU:n eri rahoitusvälineiden sekä rahoitusmarkkinoiden tehokasta yhteiskäyttöä sekä kansallisesti että alueellisesti.

Miten suunnitelma vaikuttaa sektorinne ja/tai organisaationne toimintaan?

- Yhdymme ARENE:n lausuntoon.

Yhteistyö on Suomen T&K-toiminnan vahvuus

- Yhdymme ARENE:n lausuntoon.

Yritysten kunnianhimoisen T&K-toiminnan lisääntyminen vauhdittaa talouskasvua

- **Yritysten T&K-investoinnit kasvuun**
- **Uusia yrityksiä T&K-toimintaan**
- Kansainväliseen liiketoimintaan tähtäävä tavoite on ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnalle keskeinen ohjenuora. Nykyinen tiukasti tulkittu julkisen sektorin hankintalaki ja julkisen sektorin keskittyminen suuriin hankintakokonaisuuksiin estää suomalaisten pienten yritysten tuotteiden ja ratkaisujen pääsyn koemarkkinoille kotimaassa.
- Ammattikorkeakouluilla on merkittävä potentiaali toimia alueiden ekosysteemien moottoreina, joilla olisi sopivien rahoitusinstrumenttien avulla mahdollisuus toimia erityisesti T&K-toimintaa aloittavien yritysten tukena toiminnan käynnistämiseksi.

T&K-osaaminen lisääntyy ja T&K-osaajien määrä kasvaa julkisella ja yksityisellä sektorilla tuottavuuskasvun tueksi

- **Uutta tietoa tuottava T&K-toiminta**
- **Tutkijanurat vahvistuvat julkisella ja yksityisellä sektorilla**
- Yhdymme ARENE:n lausuntoon.
- Tutkijakoulutuksen suorittaneiden työllistyminen laajasti eri sektoreille on tärkeä tavoite. Tutkijakoulutusta tulisi laajentaa hyödyntämään ammattikorkeakoulujen työelämälähtöisen TKI-toiminnan rahoitus. Eurooppalaisen mallin mukainen ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnassa toteutettu työelämäläheinen tohtorikoulutus vastaisi erinomaisesti laajemman työmarkkinan kysyntään tutkijakoulutettujen osalta.

Korkeatasoiset tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurit lisäävät Suomen houkuttelevuutta

- **Strategisia vahvuusaloja tukevat infrastruktuurit**
- **Suurteholaskennan kapasiteetin päivittäminen**

- Turun AMK pitää alaluvussa esitettyä linjausta tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurien osalta hyvänä ja tarpeellisena. Erityisen tärkeää linjauksessa on **yhteiskäyttöisyyden korostaminen**, jota ammattikorkeakoulut ovat omassa infrastruktuurien rakentamisessaan noudattaneet niiden synnystä lähtien. Yhteiskäyttöisiin infrastruktuureihin ei ole olemassa kunnollisia kansallisia rahoituslähteitä. Ammattikorkeakoulut ovat rakentaneet omia infrastruktuurejaan pitkälle koheesiorahoituksen avulla, joka toisaalta rajaa infrastruktuurit monien käyttötarkoitusten ulkopuolelle koheesiorahoitukseen liittyvän sääntelyn vuoksi.
- Nykyisistä rahoittajista Suomen Akatemian infrastruktuurirahoituksen on kohdennettu vastaamaan etupäässä tieteellisen perustutkimuksen tarpeisiin eikä Business Finland tarjoa T&K-toimintaan tarkoitettuja infrastruktuurirahoituksia. Luvussa todetaan, että Suomen Akatemian rahoitushauissa huomioidaan, miten yhteiskäyttöiset tutkimusinfrastruktuurit kannustavat T&K-toimijoita yhteistyöhön. Business Finlandilla tulisi olla rahoitushakuja, joilla tuettaisiin erityisesti yritysyhteistyöhön tähtäävien infrastruktuurien rakentamista tutkimusorganisaatioihin.

Kansainvälinen yhteistyö ja kansainvälisen T&K-rahoituksen hyödyntäminen lisääntyvät

- **EU:n T&K-yhteistyö**
- **Muu kansainvälinen T&K-yhteistyö**
- Tavoite lisätä erityisesti EU:sta saatua T&K-rahoitusta on järkevä ja tavoitteen saavuttaminen edellyttää kansallisten resurssien lisäkohdennusta vastinrahoitukseen sekä korkeakoulujen perusrahoitukseen. Esitetty tavoite EU-rahoituksen saannon kaksinkertaistamista on hyvä.
- Yhteistyötä myös muiden kansainvälisten toimijoiden kanssa. Suomen liittyminen puolustusliitto Naton jäseneksi on avannut Suomelle uusia mahdollisuuksia ulkomaisen T&K-rahoituksen saamiseksi ja myös Euroopan ulkopuolisten maiden kanssa ammattikorkeakoulut hakevat yhä tiiviimpää yhteistyötä myös TKI-toiminnan saralla.

T&K-toiminnan strategiset valinnat rakentavat Suomen tulevaisuuden menestystä

- Yhdymme ARENEn lausuntoon.

Mahdolliset huomiot suunnitelman seurantaan (luku 4)

- Yhdymme ARENEn lausuntoon.

Mahdolliset huomiot TKI-toimintaympäristön kehittämiseen (luku 5)

- Yhdymme ARENEn lausuntoon.